

Θα χρησιμοποιούσα τρεις λέξεις: πληθωρικό, πολυσχιδές και πρωτοπόρο. Από τους χαρακτηρισμούς αυτούς, θεωρώ τον τρίτο ως τον σημαντικότερο. Ο καθηγητής Καναράκης απετόλμπσε αυτό που κανείς άλλος δεν είχε αποπειραθεί πριν από αυτόν και, συγκεκριμένα, εγκαίνιασε τη μεθοδική και συστηματική μελέτη των πολιτιστικών επιτευγμάτων της ελληνικής ομογένειας στην Αυστραλία. Με άλλα λόγια, έθεσε την ατζέντα και τις παραμέτρους μέσα από τις οποίες η μελέτη αυτή θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις για την όποια επιγενόμενη έρευνα. Στον καθηγητή Καναράκη οφείλουμε τις πρώτες έγκυρες, αντικειμενικές και πρωτότυπες μελέτες για την ελληνο-αυστραλιανή λογοτεχνία, το ελληνικό Θέατρο στην Αυστραλία, τον ομογενειακό Τύπο και πλείστες άλλες όψεις της παρουσίας των Γραμμάτων και των Τεχνών μας στη γη ετούτη του Νότου. Στο σημείο αυτό, όμως, θα ήθελα να τονίσω ότι η πρωτοποριακότητα του έργου του καθηγητή Καναράκη αναδεικνύεται κυρίως και πρωτίστως, όχι τόσο στα όσα προανέφερα, αλλά χάρη σε μία διάσταση της έρευνάς του που έχει περάσει σχεδόν απαραίτητη....

Στο βιβλίο του *In the Wake of Odysseus* (1997) ο καθηγητής Γεώργιος Καναράκης ασχολείται με διάφορες μορφές της Ομογένειας στην Αυστραλία. Μία από αυτές είναι και ο ζωγράφος-αγιογράφος εκ της νίσου Μεγίστης Vlase Zanalis (1902-1973). Ο καλλιτέχνης αυτός είναι ιδιαίτερα σημαντικός διότι είναι ο πρώτος Έλληνας που αποτύπωσε με τον χρωστήρα του αυτόχθονα θέματα και ενσωμάτωσε γενικότερα στην τέχνη του πολλά μοτίβα και σύμβολα των αυτόχθονων αυστραλιανών παραδόσεων. Είναι ο πρώτος Έλληνας που προσπάθησε -συνειδοπάτη ή ανεπίγνωστα, δεν έχει σημασία- να ζωγραφίσει αυτό με το οποίο θα μπορούσε να μοιάζει ένα ελληνικό Ονείρεμα (*Dreaming*). Η συμπερίληψη του Zanális στο ανωτέρω βιβλίο του καθηγητή Καναράκη θεωρώ ότι δεν έγινε απλά για λόγους ιστοριογραφικού ενδιαφέροντος, αλλά εξεχόντως για να καταδείξει μία αδήριτη ανάγκη, τουτέστιν, την απαίτηση της αυστραλιανής γης σε μας τους Έλληνες, που είτε μας έλαχε να βρεθούμε εδώ είτε είχαμε την τύχη να γεννηθούμε στα χώματά της, να δημιουργήσουμε μαζί της έναν οργανικό και φυσικό δεομό κατά τα πρώτα παραδόσεων προγονικών dreamings. Μόνο εάν το καταφέρουμε αυτό, τα 140 χρόνια εμ-

Από αριστερά: Ο κ. Κώστας Τζαβέλας, ο Δρ Γιώργος Καναράκης και ο κ. Γρηγόρης Χρονόπουλος στην εκδήλωση για την απονομή του Βραβείου Υπατία 2018

φανούς παρουσίας μας στη γη των άστρων του Νότου θα γεννοβολήσουν άλλα 140 χρόνια αυθεντικής αυτόχθονης ελληνικής παρουσίας. Ότι δεν υπερβάλω όσον αφορά τις προθέσεις του καθηγητή Καναράκη πιστοποιείται από το γεγονός ότι το μελέτημα για τον Zanális βρήκε αργότερα συνέχεια σε δύο άλλα μελετήματα του καθηγητή σχετικά με την ύσμωση μεταξύ Ελληνισμού και αυστραλιανής Αυτοχθονίας σε πολλαπλά πολιτισμικά επίπεδα (*Across Cultural Boundaries: Greek and Aboriginal Australians in Contact, 2009; Blending Greek with Aboriginal Australian Cultural Elements in Artistic Expression, 2011*).

Είχα τη χαρά και την τιμή, από κοινού με τα υπόλοιπα μέλη του Τμήματος *Πλάτων No4* της ΑΧΕΠΑ NNO, να δω τον καθηγητή Γεώργιο Καναράκη να λαμβάνει από το εν λόγω Τμήμα το ετήσιο Βραβείο Υπατία. Αισθανθήκαμε υποχρεωμένοι να τον τιμήσουμε για το μεγάλο έργο που έχει προσφέρει για περισσότερα από 40 χρόνια στην πρώθηση των ελληνικών Γραμμάτων και Τεχνών. Στη λιτή και σεμνή εκδήλωση απονομής που διοργανώσαμε, είχα την ευκαιρία να πω στον πανηγυρικό τρόπον τινά της βραδιάς ότι, πέρα από την τιμή προς το πρόσωπό του, το Βραβείο Υπατία 2018 είναι ο τρόπος με τον οποίο αποδεικνύουμε ότι ως Έλληνες των Αντιπόδων και αυτογνωσία έχουμε και αυτοσυνειδοσία καλλιεργούμε. Αυτογνωσία, διότι στο πρόσωπο ανθρώπων όπως του καθηγητή Καναράκη πανηγυρίζουμε τους πραγματικούς πηγέτες της Ομογένειας μας, και αυτοσυνειδοσία, διότι αισθανόμαστε το βάρος της παρακαταθήκης του έργου του. Χαίρε, καθηγητά Γεώργιε Καναράκη, η Ομογένεια της Αυστραλίας υποκλίνεται ευγνωμούσα!

* Το παρόν κείμενο αποτελεί από μνήμης αναπαραγωγή των όσων είναι στην ομilia μου προς τιμήν του καθ. Γεωργίου Καναράκη κατά την απονομή του Βραβείου Υπατία 2018 (29/09/2018).

ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ

Στον Γιώργο Καναράκη

Ανήφορο πηγαίναν όλοι ανιάμα
ξωμάχοι της ελπίδας, της ανάγκης.
Αυτοί οι αργοναύτες, οι φευγάτοι
μ' ένα δισάκι όνειρα και τόλμη.
Κι είχαν τα χέρια ρόζους και πετράδια.
Κι πήταν ρυτίδες στη μορφή και στην καρδιά μας.
Εμείς, το ξένο χώμα και η ελπίδα
που έκτισε και σπίτια και μνημεία.
Εκείνη η δύναμη, η χάρη της φυλής μας
που έπλεξε δαντέλες κάθε πόνο.

Κι ήρθες και στάθηκες στο ξάγναντο και είδες
τους κόπους, τη σπορά, το περιβόλι.
Καμπάνα χτύπησες και φώναξες σε όλους.
Πού πάτε, παρωρίτες ξεχασμένοι:
Τ' αυλάκια που ανοίξατε, το σπόρο
θα σας τον φαν τ' αγρίμια, τ' αγριοπούλια!

Κι έσκυψες και τον μάζεψες το σπόρο
κι έφτιασες για τη μνήμη αντίδωρο και τάμα.

Το άγαλμα μάς έστησες του μόχθου
της σκέψης, του αγώνα, της ελπίδας.
Μνημείο έστησες σε κείνους τους πεσόντες
τους τολμηρούς, αυτούς τους αργοναύτες.

Αγωνιστές με κότινους στο στίβο
δημιουργούς οεμνούς κι αφανισμένους.

Ποιός να το πεί και ποιός να καταθέσει
το εύγε και το τίμημα το άξιο;
Την αναγνώριση για τούτο το μνημείο
που έστησες εσύ στην ξενπιειά μας;
Μνημείο και πρώτη των πεσόντων
αυτών που πέρασαν, που άφηναν οπιάδια.
Η ιστορία μόνο θα το γράψει
με τα ονόματα εκείνων των πρώων
που σημίεψες εσύ με τόσο ιδρώτα!
Δημιουργών πνευματικών και ξεχασμένων.
Στους αθλητές δική σου η παρουσία.
Δική σου π τιμή και το στεφάνι.

Γρηγόρης Χρονόπουλος
Φθινόπωρο 2005,
Σύδνεϋ

